

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ

НАОА е пълноправен член на Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование

European Quality Assurance Register for Higher Education

НАОА е пълноправен член на Европейския регистър по осигуряване на качеството на висшето образование

КРИТЕРИИ

ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ

ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

/СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ/

Ю н и 2 0 1 2

С о ф и я

**КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ
ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
/СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ/**

Сфери на дейност	Критерии	Съдържание (характеристики) на критериите	Измерители (какво се търси?)	Къде се търси?	Измерен резултат *
1	2	3	4	5	6
A1. За ОКС по специалност.....					
1. Образователни цели и мотиви за откриване	1.1. ВУ и основното звено поставят обществено приемливи цели и мотиви за откриване на професионалното направление /специалност от регулирана професия, които са доказани в проекта.	1.1.1. Формулирани са целите, задачите и мотиви, на основата на които ВУ и основното звено ще изгражда образователната политика в областта на професионалното направление /специалност от регулираната професия, насочена към потребностите на обществото в национален и регионален мащаб, както и доказателства за постигането им.	1.1.1.1. Официално, огласени текстове и документи, в които са определени целите, задачите и мотивите за откриване на професионалното направление/ специалност от регулирана професия, както и доказателства за реализирането им.	Целите, задачите и мотивите се търсят в документи, проекти за нормативни документи, решения на академичните органи	☐ Да ☐ Не
		1.1.2. Предлага се и се обосновава обучение в професионалното направление/ специалности от регулирана професия в образователно квалификационни степени (проф. бакалавър, бакалавър, магистър, доктор), във форми за обучение (редовна, задочна, вечерна, дистанционна) и за повишаване квалификацията в	1.1.2.1. Наличност в учебната документация за обучение на връзка с обявените в смисъла на 1.1.1. цели и задачи на ВУ и основното звено по начин, който отговаря на особеностите на съответното обучение.	Отразява се изпълнението на характеристиката в разработената учебна документация.	☐ Да ☐ Не

* Броят на положителните оценки по критерии и сфери на дейности трябва да е повече от половината, за да се даде положителна оценка на проекта.

		съответствие с държавните изисквания и практики, поставените цели, задачи и капацитет			
	1.2. Наличие на обществена потребност от откриване на професионалното направление /специалността от регулирана професия.	1.2.1. Налице е потребност на национално и/или регионално равнище от съществуването на проектираното професионално направление /специалността от регулирана професия.	1.2.1.1. Доказване на потребността от съществуване на проектираното професионално направление /специалността от регулирана професия, потребност на кадри с подобна квалификация на национално и/или регионално равнище.	Статистически източници, информация от бюрата по труда, резултати от проведено маркетингово проучване.	☐ Да ☐ Не
			1.2.1.2. Мнения на местни и държавни ръководства в съответния регион, на представителни браншови организации на работодателите, на потребители на кадри, родители, бъдещи студенти и др.	Писмени становища, анализи и прогнози за развитието на региона и експертни оценки.	☐ Да ☐ Не
2. Образователна и изследователска дейност	2.1. Във ВУ има изградено основно звено за организиране на обучението в професионалното направление /специалност от регулирана професия .	2.1.1. Учебният процес се организира в основно звено, отговарящо на спецификата на обучението в професионалното направление /специалност от регулираната професия.	2.1.1.1. Кое и какво е основното звено и съответствието му със ЗВО.	Основното звено отговаря на законовите изисквания и осигурява постигането на специфичните цели за професионалното направление /специалност от регулирана професия.	☐ Да ☐ Не

			2.1.1.2. Професионалното направление има ясна връзка с основното звено.	Официално обявена информация, решения на академичните органи.	☐ Да ☐ Не
	2.2. Разработена е необходимата учебна документация от основното звено.	2.2.1. Разработена е учебна документация, съгласно изискванията на ЗВО и водещи практики във висшето образование.	2.2.1.1. Разработени са квалификационни характеристики, учебни планове и програми за подготовка на студентите в избраните специалности, ОКС и форми на обучение, съответстващи на нормативните изисквания и водещи практики*	Представената учебна документация в пълен обем.	☐ Да ☐ Не
	2.3. ВУ и основното звено са предвидили процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация.	2.3.1. Предвидена е организация за разработване и одобрение на учебната документация за предвидените специалности от професионалното направление/ специалност от регулираната професия, образователни степени и форми на обучение в съответствие със ЗВО и водещи практики във висшето образование.	2.3.1.1. Стандарти за разработване на учебна документация (учебни планове и учебни програми) за обучение в съответните ОКС и форми на обучение, отговарящи на законовите изисквания и водещи практики във висшето образование.	В процедури за приемане от ръководството на ВУ и на основното звено на методически стандарти за учебна документация (учебни планове и програми).	☐ Да ☐ Не

			2.3.1.2. Административен контрол по състоянието на учебната документация.	Обособени длъжности или ясно формулирани функционални задължения на част от администрацията, на основното звено, чието изпълнение да гарантира необходимото равнище на учебната документация.	☐ Да ☐ Не
	2.4. Основното звено създава необходимите условия за подпомагане на обучението и развитието на студентите от професионалното направление /специалност от регулирана професия.	2.4.1. Предвидени са условия за информиране и ориентиране на студентите за възможностите, които основното звено предоставя за изграждането им като специалисти.	2.4.1.1. Достъпни до студентите информационни източници относно предлаганите от основното звено обучения и възможности за развитие.	В учебните програми на дисциплините, включени в учебния план се съдържат очакваните компетенции и умения, които студентите ще имат след завършване на обучението.	☐ Да ☐ Не
			2.4.1.2. Достъп до библиотечни фондове и информационни масиви, възможност за работа с компютри, специализирани кабинети и лаборатории.	Достатъчен брой работни места за обучение на студенти от професионалното направление /специалност от регулирана професия в аудитории, библиотеки, компютърни зали и лаборатории.	☐ Да ☐ Не
		2.4.2. Създадени са условия за подпомагане на обучението и интегрирането на студентите в неравностойно положение	2.4.2.1. Установени практики по подпомагане на студенти в неравностойно положение	Практики в основното звено, включващи подпомагане на студенти в неравностойно положение.	☐ Да ☐ Не
				Оборудване на територията на ВУ, където се водят учебни занятия със	☐ Да ☐ Не

				студенти от професионалното направление/специалност от регулирана професия с подобрения, които позволяват на хората в неравностойно положение да се обучават като останалите студенти.	
	2.5. Основното звено осигурява необходимия преподавателски състав.	2.5.1. Предвиден е изискваният нормативен минимум от хабилитирани преподаватели на ОТД, съгласно изискванията на ЗВО.	2.5.1.1. Хабилитирани преподаватели на ОТД.	Брой хабилитирани преподаватели на ОТД. Официално потвърдено съгласие за участие в обучението на професионалното направление /специалност от регулирана професия (декларирано).	☐ Да ☐ Не
		2.5.2. Предвиден е достатъчен брой хабилитирани преподаватели на ОТД, които да водят занятията по профилиращите дисциплини.	2.5.2.1. Брой на преподавателите на ОТД, предвидени да водят профилиращи дисциплини, отнесени към общия брой профилиращи дисциплини.	Документално доказан необходим профил и квалификация на преподавателите.	☐ Да ☐ Не
	2.6. За обучението на студентите се осигурява материално-техническа и	2.6.1. Изградена, проектирана и наета материално-техническа база, необходима за	2.6.1.1. Налице е необходимата материално-техническа база.	Достатъчна аудиторна и лабораторна площ за учебна заетост и научноизследователска дейност.	☐ Да ☐ Не

	информационна база и финансиране.	обучение и изследователска дейност в съответствие със спецификата на професионалното направление и ОКС.		Достатъчна друга специфична база за обучение и научни изследвания (клиники, опитни полета и ферми, спортни зали и площадки, ателиета и др.) според спецификата на професионалното направление/специалността от регулирана професия.	☐ Да ☐ Не
		2.6.2. Изградена и проектирана информационна база за обучение и изследователска дейност в съответствие със спецификата на професионалното направление/специалността от регулирана професия.	2.6.2.1. Информационна база във ВУ, предвидена за ползване от основното звено: - библиотека - компютърна база - информационни центрове - компютърна система за управление на административната, учебната и научноизследователската дейност - център за дистанционно обучение (при акредитация на дистанционни програми).	Достатъчно площ (кв.м.) на компютърни зали за обучение на 100 студенти (средно приравнен брой).	☐ Да ☐ Не
				Достатъчен брой места в библиотеката на 100 студенти (средно приравнен брой).	☐ Да ☐ Не
				Достатъчен брой места в информационните центрове (компютърни и интернет зали и др.) на 100 студенти (средно приравнен брой).	☐ Да ☐ Не
				Наличие на софтуер с учебни и други информационни материали, достъпни за студентите и преподавателите. Наличен е безжичен интернет.	☐ Да ☐ Не
			Достатъчен брой новопостъпили библиотечни единици на хартиен и	☐ Да ☐ Не	

				електронен носител от последните 5 години за проектираното професионално направление /специалност от регулираната професия.	
				Достатъчен брой компютри на 100 студенти (средно приравнен брой).	☐ Да ☐ Не
				Компютърна система за управление на административната и учебната дейност.	☐ Да ☐ Не
				Център за дистанционно обучение (ако основното звено ще предлага обучение в дистанционни програми).	☐ Да ☐ Не
		2.6.3. Разработен е проект за начално и дългосрочно финансиране на професионалното направление/специалност от регулирана професия	2.6.3.1. Финансова осигуреност на професионалното направление/специалност от регулирана професия.	Достатъчна стойност на предвидено финансиране от бюджета на висшето училище или от други източници.	☐ Да ☐ Не
Забележка: Когато в професионалното направление се извършва обучение и по други ОКС, за всяко ОКС се прави оценяване, като съответно се изреждат с номерация А2, А3, А4 и т.н.					
Б. За професионалното направление като цяло/специалност от регулираната професия					
	2.7. Основното звено ще осигурява условия за	2.7.1. Предложена е стратегия за развитие на	2.7.1.1. Заложени са мерки за включване на преподавателите в	Утвърден е официален ред за включване на преподавателите в научноизследо-	☐ Да ☐ Не

* Ако ВУ ще предлага обучение в дистанционни програми да има съответствие с Наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища.

	научноизследователска дейност и /или художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност на преподавателския състав и студентите.	изследователска дейност и /или художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност.	изследователска дейност и /или художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност.	врателска, художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност. Планирана такава дейност в семестриалните и годишните изисквания към всеки преподавател.	
			2.7.1.2. Заложени са мерки за включване на студентите в изследователска дейност и /или художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност.	Приет официален ред за включване на студенти в изследователска, художествено-творческа, изпълнителска и спортна дейност.	☐ Да ☐ Не
3. Управление на образователния процес	3.1. Основното звено предлага организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност.	3.1.1. Разработени са правила за управление на качеството на образованието в професионалното направление/специалност от регулираната професия.	3.1.1.1. Система за управление на качеството, съобразена с особеностите на професионалното направление/специалност от регулираната професия.	Наличие на собствена документация по управление на качеството.	☐ Да ☐ Не
				Наличие на стандарти и правила за периодична самооценка и външна оценка.	☐ Да ☐ Не
				Специфични изисквания за прилагане на Системата на ВУ за диференцирано заплащане на преподавателите.	☐ Да ☐ Не
				Провеждане на анкети със студентите.	☐ Да ☐ Не
		3.1.2. Основното звено изгражда система за управление, гарантираща спазването на основните академични свободи	3.1.2.1. Предложената организация на образователната и изследователската дейност гарантира свободата на преподаването и провеждането на научните изследвания, на	Документи и/или проекти на документи.	☐ Да ☐ Не

			творческите изяви и обучението, на другите академични свободи.		
4. Конкурентно-способност на обучението в професионално-то направление /специалност от регулираната професия (адаптивност към средата)	4.1.Основното звено планира използването на новаторски практики в обучението.	4.1.1.Основното звено планира използването на съвременни модели за поддържане актуалността на обучението в професионалното направление /специалност от регулираната професия.	4.1.1.1.Поддържане на информационни масиви за постижения в професионалното направление /специалност от регулирана професия.	Налице е действаща база от данни относно съдържанието на сродни специалности в съответни ОКС от професионалното направление/специалност от регулирана професия във водещи висши училища.	☐ Да ☐ Не
				Предвидено е използването в обучението на съвременни информационни технологии и интерактивни форми .	☐ Да ☐ Не
	4.2. Познаване на конкурентната среда в обучението.	4.2.1 Изучаване на конкурентната среда на ВУ.	4.2.1.1. Анализ на средата и формиране на адекватна стратегия за развитие на професионалното направление /специалност от регулирана професия.	Наличие на стратегия за развитие на професионалното направление /специалност от регулираната професия, която съдържа оценка за конкурентната среда .	☐ Да ☐ Не
					Поддържане на база от сравнителни данни за интереса към специалностите, предвидени за обучение в професионалното направление /специалност от регулирана професия.

		4.2.2. Контакти с работодателите и с представителите на практиката .	4.2.2.1. Познаване на състоянието на пазара на труда - анкети, анализи, решения.	Изучава се състоянието на пазара на труда.	☐ Да ☐ Не
				Използване на статистически данни при планиране на политиката на основното звено за ориентиране на студентите при избор на специалности и изследователски теми.	☐ Да ☐ Не
			4.2.2.2 Познаване на становищата на работодателите и тяхното отразяване в работата.	Установени са контакти с работодателите и са предвидени форми за подготовка на професионалната реализация на студентите (курсове, стажове, центрове за кариерно развитие, предварителни договори и др.).	☐ Да ☐ Не
				Договорни отношения с външни партньори с цел прилагане на резултатите от научноизследователската, художествено-творческата дейност.	☐ Да ☐ Не

Критерии за оценяване на проекти за откриване на професионално направление (специалност от регулирана професия), са приети на заседание на Акредитационния съвет на НАОА на 14.06.2012 г. и са в сила от 14.06.2012 г.